

πάντα «σὲ χρυσάφι καὶ σὲ σμάλτο τὸ θεῖο πιτό.» Πῶς ὁ Παλαμὰς ξέ-
ρει καὶ τὸ κάνει αὐτὸ καθὼς ἀξίζει, δεῖγμα οἱ στροφές αὐτὲς ἀπὸ τὸ
τέλος τοῦ βιβλίου, ὅπου ὁ ποιητὴς μιλεῖ στὰ Νιάτα :

Μὴ μὲ καταριέστε καὶ γιὰ σὰς θὰ ὑφάνω. . .
—Σὲ ξωθιάς δασκάλας ἔκαμα σκολειό,
πῆρα τὸ φεγγάρι χτένι καὶ τὸ πλάνο
φῶς τοῦ ἀποσπερίτη κράτησ' ἀργαλειό !—

Μὴ μὲ καταριέστε καὶ γιὰ σὰς θὰ ὑφάνω
γνέματα, κουβάρια, πνέματα, στοιχειά,
καὶ παννιὰ ἀσημένια καὶ χρυσὰ θὰ κάνω
σὰν ἀπὸ τὸν Ἥλιο κι ἀπ' τὴν Εὐτυχιά.

Καὶ στάθῳα κορμιά σας θὰ τὰ ράψω ἀπάνω,
τῆς Αὐγῆς μιὰ ἀχτίδα θά'χω γιὰ κλωνά,
κι ὅλα θὰ σὰς ντύσω καὶ θὰ σὰς ζεστάνω,
κι ὅσα φέγγουν θὰ εἶναι μπρὸς σ' ἐσὰς ἀχνά.

Καὶ θὰ γίνω οἱ Μοῖρες, οἱ χαρίστρες Μοῖρες,
τὰ φορέματά σας θάματα τῆς γῆς,
ζῶνες καὶ χιτῶνες, πέπλοι καὶ πορφύρες,
τοῦ βραδιοῦ ταστέρια, τάνθια τῆς αὐγῆς !

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΩΓΜΕΝΟΣ

Στὸν Παραδείσο εἶχαν μεγάλη στενοχώρια. Οἱ τελευταῖες ἐφευ-
ρέσεις καὶ ὁ οἰκονομικὸς πόλεμος ποὺ σπαράζει τὶς κοινωνίες τῶν
ἀνθρώπων, στέλνανε σωροὺς τὶς μαρτυρικὲς ψυχὲς στὸν οὐρανό.
Ἐπρεπε φυσικὰ νὰ τὶς ἐφοδιάσουν μὲ φτεροῦγες. Ἀλλὰ τὰ φτερά,
ἀπὸ μίαν ἀπρονοησία τοῦ Ἁγίου Πέτρου, εἶχαν λιγοστέψει πρὶν ἀπὸ
λίγο καιρὸ, καὶ κανεὶς ὅταν σωθῆκαν δὲν τολμοῦσε νὰ παρουσια-
στῇ μπροστὰ στὸ Δημιουργό, ποὺ μόνος μπόρεγε νὰ πῇ «φτερά
θέλω» καὶ φτερά νὰ γίνουν.

Στὴν πόρτα τῆς ἀποθήκης ποὺ φύλαγεν ὁ Ραφαήλ, χιλιάδες
ψυχὲς χαλοῦσαν κόσμο καὶ προπάντων οἱ ψυχὲς τῶν γυναικῶν, ποὺ
δὲν τοὺς ἔσωνε νὰ βροῦνε φτερά γιὰ νὰ πετάνε ἀπὸ ἄστρο σ' ἄστρο,
μὰ τὰ θέλανε καὶ νᾶναι μακριά, ὅλο πούπουλο, μὲ πέννες pleu-
reuses σὶς ἄκρες καὶ νᾶχουν καὶ λιγάκι χρῶμα τῆς μόδας.

— Ἄν τολμᾶτε, ὁρίστε, παγαίνετε νὰ τοῦ μιλήσετε τοῦ λόγου
σας. Κανένα δὲ δέχεται. Εἶναι πολὺ ἀπασχολημένος ὁ Κύριος, φώ-
ναζεν ὁ Ἅγιος Πέτρος, χτυπῶντας τὰ κλειδιά στὴν ἀλυσίδα τους

για νὰ τὶς φοβίσῃ. Σβύσανε ἑφτά ἥλιοι χτῆς καὶ δοκιμάζει τώρα νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ μὲ φεγγάρια. Εἶναι ἄνω κάτω ἀπὸ τὸ πρωί. Ἔχει τὰ νεῦρα του... Ἐπειτα, τὸν στενοχώρησε κ' ἓνα σπουδαῖο ἀτύχημα. Ἐσκάσεν ἓνας κομήτης μόλις πῆγε νὰ τοῦ σύρῃ τὸ φυτίλι του, καὶ τοῦ ἔκαψε τὰ δάχτυλα...

— Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε, νὰ ξεσπάσῃ ἡ μπόρα τοῦ θυμοῦ του πάνω μας, ἀπαντοῦσαν οἱ ψυχῆς ὅλες μαζί.

— Χαρᾶς καὶ τὴν ἀκαταστασία! ἔλεγαν οἱ γυναῖκες ἰδιαίτερα, τινάζοντας τὸ γιανῶ τους. Πῶ, πῶ, πῶ! Καλ' ἔπρεπε νὰ κυβερνᾷ αὐτὸ τὸν τόπο καμμιὰ ἀπὸ τὶς Ἁγίες, γιὰ νὰ βρῖσκαμε λίγο νοικοκυριὸ ἐδῶ πάνω...

— Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μᾶς ἀφίσουν ἔτσι περιφρονημένες καὶ νὰ μὴ μπορούμε νὰ πετάξωμε κ' ἐμεῖς, νὰ δοῦμε τὶς δόξες τ' οὐρανοῦ;..

— Θέμε φτερά! Θέμε φτερά! φώναζαν οἱ ψυχῆς ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, κάνοντας τρομερὸ πατιρντί καὶ τραβῶντας τὸν Ἅγιο Πέτρο ἀπὸ τὴ χλαμύδα, μὲ σκοπὸ νὰ τὸν ρεζιλέψουν στὸ τέλος, γιὰ ἐκδίκηση.

Τότες, μέσα στὴ γλαλοὴν ἐκείνη, σηκώθηκε ψηλότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἓνας καινουργιοφερμένος καὶ φώναξε δυνατὰ :

— Φτεροῦγες θέτε; Ἐγὼ νὰ σᾶς προμηθέσω!

Οἱ φωνῆς ἀμέσως ἀπάσανε. Ὅλες οἱ ψυχῆς περιτριγύρισαν τὸ σωτήρα καὶ ὁ Ἅγιος Πέτρος βρίσκοντας καιρὸ τῷκοψε λάσπη, ξέφυγεν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γυναικῶν πού τοῦ εἶχαν κουρελιάσει τὸ ροῦχο σὲ μέρος πολὺ πίζουλο, καὶ χτυπώντας τὰ ποδιάρια του στὸν ὦμο πῆγε καὶ τρύπωσε στὴν ἀδειανὴν ἀποθήκη, ἀπὸ φόβο καὶ ἀπὸ ντροπή.

Τεντωμένος, σὰν ἱππότης τῶν παλαιῶν χρόνων μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς ἀποθήκης, ὁ Ραφαήλ, χτύπαγε τὸ σπαθί του χάμω καὶ πηγαινορχότανε, κάνοντας χάξι.

Ὁ καινουργιοφερμένος πού καθυσύχασε τὴ στάση μέσα στὸν Παράδεισο, εἶχε διαβάσει καὶ αὐτὸς στὸ χωριό του Κατήχησι, σὰν ἦτανε μικροῦλης μαθητάκος, καὶ κάτι θυμήθηκεν ἐκείνη τὴ στιγμή πού δὲν μπορούσε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μυαλὸ κανενὸς ἄλλου. Θυθίκε, πὼς στὴν ἀρχὴν οἱ διαβόλοι ἦσαν ἀγγέλοι. Πὼς ὁ Θεὸς γιὰ τὴ μεγάλη τους τὴν περηφάνια τοὺς καθαίρεσε, τοὺς ξήλωσε σὰ νὰ λέμε τὶς φτεροῦγες, τοὺς ἔβγαλε τὸ φωτοστέφανο, τοὺς ξέσκισε τὸ φωτεινὸ χιτῶνα καὶ τοὺς γκρεμοβόλησε γδυμνοὺς στὴν Κόλαση.

Καὶ ἡ ψυχὴ ἡ καινουργιοφερμένη, ὅταν ἔκανε αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς, σκέφτηκε τελειωτικὰ καὶ εἶπε : «Βέβαια, νὰ καταστραφῶντε τὰ φτερά, οὔτε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὴ θέληση ἦτανε πιά βολετό, ἐπειδὴ ὅ,τι ἀνήκει σὲ πνευματικὰ πλάσματα, εἶναι ἄχαστο ἴσαμε τὴ συντέλεια τῶν αἰώνων.»

Αὐτὰ τὰ σφύριξε στὶς ἄλλες ψυχὲς ποὺ τὰ παραδεχτήκαν, ἀμολήθηκαν μονομιᾶς κι' ἀρχίνησαν νὰ ψάχνουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἴσαμε τίς πιὸ ἐρημικὲς γωνιὲς τοῦ Παραδείσου, ὥσπου βρήκανε μέσα σ' ἓνα ρέμα βαθύ, (ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ ὁ Κύριος εἶχε πάρει τὴ λάσπη γιὰ νὰ πλάσῃ τὸν πρῶτον ἄνθρωπο) σωροὺς ἀπὸ φτεροῦγες, ἄλλες μὲ χρυσᾶ, ἄλλες μὲ ἀσημένια καὶ ἄλλες μὲ φτερά σπάνιων χρωματισμῶν. Οἱ γυναῖκες πρὸ πάντων λίγον ἔλειψε νὰ τρελλαθοῦν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους, ὅταν τίς πρόβερναν καθρεφτιζόμενες στὴ πανσέληνο — γιὰτὶ ἔτυχε νὰ εἶναι νύχτα ἐκείνη τὴν ὥρα. Πολλές, στόλισαν τὰ κεφάλια τους καὶ μὲ φωτοστέφανους, στραβώνοντας τὸ χρυσό τους σύρμα, ἀναλόγως μὲ τὸ γοῦστο ποὺ εἶχαν. Γένηκαν καὶ μικρὰ καυγαδάκια στὴ μοιρασιά, ἀλλὰ μπροστὰ στὴ γενικὴ χαρὰ, ὅλα λησμονηθῆκαν.

— Μέγας εἶσαι Κύριε ! εἶπεν ὁ Θεὸς μόλις ξημέρωσε, κάνοντας τὸ σταυρό του καὶ παρατῶντας ἥλιους καὶ φεγγάρια γιὰ νὰ δῇ τὸ κοπάδι τῶν ψυχῶν ποὺ εἶχαν γεμίσει τὸν οὐρανὸ κ' ἔπερναν βόλτες, ἴδιοι γερανοί, καμαρωτές, στολισμένες μὲ τόσον ὥραϊα φτερά ὥστε καὶ οἱ Θρόνοι καὶ οἱ Ἐξουσίες καὶ οἱ Κυριότητες, κάτ' εἶχανε ἀρχίσει νὰ μουρμουρίζουν ἀπὸ τὴ ζήλια τους.

Κ' εὐθύς, ἀναγνωρίζοντάς τα, φώναξε χτυπώντας τὴ γροθιά του σὲ μιὰ σφαῖρα κυανῇ, ποὺ ἔσκασε μὲ κρότο τρομαχτικὸ γεμίζοντας τὸν Παράδεισον ὅλο γαλάζια θρύψαλα.

— Αὐτὰ εἶναι τὰ φτερά τῶν περήφανων ἀγγέλων ποὺ ἐτιμώρησα. Ποιὸς τὰνακάλυψε ; Ποιὸς βρῆκε τὸ μέρος ὅπου τὰ εἶχα κρυμμένα ; Γιὰ φέρετε μου ἐδῶ τὸν Ἅγιο Πέτρο νὰ μάθω τί τρέχει...

Ἐγένετο ἀνάκριση στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ λίγην ὥρα ἡ καινουργιοφερμένη ψυχὴ ποὺ ἦτανε αἰτία νὰ θυμώσῃ ὁ Κύριος, ἔτρεμε μπροστὰ του ἴδιο στάχυ ξερό, λησμονημένο σὲ κάμπο θερισμένο ποὺ φυσεῖ ἀέρας δυνατός.

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι μωρέ ;

— Ἀπὸ τὸ Μενίδι, ἀφέντη...

— Καὶ ποῦ πέφτει αὐτὸ τὸ νησί ;

— Δὲν εἶναι νησί, εἶναι χωριὸ τῆς Ἀθήνας ἀφέντη μου...

— Μωρ' ἀπὸ τὸν τόπο εἶσαι πῶβγαλε τὴ σκέψη νὰ μοῦ καταλύσῃ τὴν πίστιν ; Φουκαρᾶ καὶ τί σὲ περιμένει...

— "Ἡμαρτον ἀφέντη μου..." Ἐλεος ἀφέν.....

Μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἄκουε τίποτε. Τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ αὐτί, τὸν ἔσυρεν ἴσαμε τὰ σκαλοπάτια τοῦ Παράδεισου καὶ δίνοντάς του μιὰ κλωτσιὰ στὰ πισινὰ πού τὸν κουβάριασε στὸ χάος, φώναξε γιὰ νὰ ξεθυμάνῃ :

— Σικτήρ ἀπ' ἐδῶ !

"Ἐπειτα, γυρίζοντας στὸν Ἅγιο Πέτρο πού εἶχε κακαρώσει καὶ τρέμανε τὰ γόνατά του, ἔτοιμος νὰ πάθῃ κάτι πού δὲ γράφεται, τοῦ εἶπε μὲ θυμό :

— Κύταξε καλὰ γέρο. Κάνε τὰ μάτια σου δεκατέσσερα. Ἄν τυχὸν καὶ ξαναμπάσῃς μέσα στὸν Παράδεισο ψυχὴ ἀπὸ τὸ Μενίδι, σῶκοψα τὰ γένια καὶ σ' ἔπαψα ἀπὸ πορτίερη.

Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ

Ὁ Αὐγουστος Στρίνιμεργκ ἔζησε λίγους μόνον μῆνες ὕστερα ἀπὸ τὴ μεγαλόπρεπη ἐκδήλωση τοῦ θαυμασμοῦ ποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ λαὸς τῆς Σουηδίας στὶς 28 τοῦ Γεννάρη ποῦ πέρασε, γιορτάζοντας τὸ φιλολογικὸ τοῦ ἱωβιλαῖο. Μιὰ ἀσπλαχνη ἀρρώστεια σκότωσε τὸν μεγάλο συγγραφέα τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ μπορούσε πιά νὰ χαρῇ κ' αὐτός, στὸν τόπο του, μιὰ δόξα ἀφιλονείκητη. Σαράντα χρόνια ζητοῦσε τὸ καλλίτερο μέσο γιὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀληθινὴ φιλολογικὴ ἰδιοφυΐα του. Μὲ τὴ σειρὰ μᾶς παρουσιάσθηκε σὲ μυθιστορήματα καὶ δράματα· ἄλλοτε σὰν συγγραφέας σοφῶν βιβλίων ἢ βιβλίων πολεμικῆς κριτικῆς, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ βρῇ τὴν τελειωτικὴ φόρμα, ποῦ τοῦ ἔπρεπε. Πρὶν ὅμως ὁ θάνατος κόψῃ τὸ δρόμο του, ὅλα ὅσα ἔκαμε τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του, μᾶς δέχθουν ἕναν ἄνθρωπο ποῦ ἐλπίζει σὲ καλὰ γηρατειά.

Ἡ Σουηδία, ποῦ γι' αὐτὴ τόσες φορὲς εἶχε μιλήσει μὲ περιφρόνηση, ἀποφάσισε νὰ τὸν δεχθῇ σὰν τὸν ἄσωτο γιῶ. Μὲ ὀλίγη ἀρμονία ἄρχισε στὰ τελευταῖα νὰ στολίζεται ἡ τυρρανισμένη του ὑπαρξή. Τὰ ἱστορικά του δράματα, ποῦ εἶχε ἀφιερωμένα σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, ἄρχισαν νὰ προκαλοῦν τὸν ἐνθουσιασμό τῶν πολλῶν σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε ὁ κατατρεγμένος ποιητής, ποῦ εἶχε ἐξωρίσῃ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸ του ἀπὸ τὴν κοινωνία, ἔβλεπε πῶς γινότανε σιγὰ-σιγὰ ἐθνικὸς ἥρωας. Ὑστερα ἀπὸ εἴκοσι